

Novi engleski prijevod *Ilijade*:

HOMER: THE ILIAD.
A NEW TRANSLATION
BY ANTHONY VERITY.

Oxford University Press 2011.

U svojoj doktorskoj disertaciji iz 1994. Robert Lawrence Scott navodi broj od šezdesetak cjelovitih prijevoda *Ilijade* i dvjestotinjak djelomičnih. Višestoljetna tradicija prevođenja Homera na engleski rezultirala je različitim pristupima i teorijskim raspravama među kojima je najpoznatija ona Matthewa Arnolda *On translating Homer* iz 1861. Prevođenjem Homera bavili su se uz profesionalne prevodioce i neki pjesnici, primjerice Alexander Pope, najveći engleski satiričar 18. st., i Ted Hughes, *poeta laureatus* Ujedinjenog Kraljevstva od 1984. do 1998, dok su *Ilijada* i *Odiseja* bile nepresušan izvor inspiracije anglofonim piscima (Joyceov *Uliks*, *Penelopeja* kanadske spisateljice Margaret Atwood; materijal iz Homera nadahnuo je i kantautore kao što su Suzanne Vega i Nick Cave). U usporedbi s ovim brojka-
ma i podacima jedan jedini prijevod na hrvatski djeluje više nego skromno. Maretićev prijevod Homera odlikuje se vjernošću i inventivnim rješenjima (naročito je vješto iskoristio tvorbene mogućnosti hrvatskog jezika u prevođenju epiteta), no ne možemo se ne zapitati, kao što je već prije nekoliko godina učinio Neven Jovanović u kolumni „Noga filologa“, usporedivši ga s Matošem, nije li njegov jezik bio arhaičan već i suvremenicima. Treba napomenuti da među hrvatskim prevodiocima nije nedostajalo interesa za Homera, te su ga prije Maretića prevodila već trojica, ali na latinski (u renesansi Jan Panonije odlomak o susretu Glauka i Diomeda iz 6. knjige, klasicisti Rajmund Kunić *Ilijadu*, Brno Džamanjić *Odiseju*).

Na razmišljanje o potrebi za novim prijevodom Homera na hrvatski svakako potiče i pojava novog engleskog prijevoda. Izdavačka kuća Oxford University Press objavila je 2011. u seriji Oxford World's Classics prijevod *Ilijade* iz pera Anthonyja Verityja, s predgovorom i bilješkama Barbare Graziosi. Verity, inače poznat i po svojim prijevodima Pindara i Teokrita, donosi prijevod koji vjerno prati izvorni tekst, prenosi opkoračenja (čime se razbija monotonija) i epska ponavljanja (svi su

epiteti vjerno prevedeni da se čitatelju približi stil usmene epike). Iako je prijevod u slobodnom stihu, ne nedostaje mu ritma (stihovi u prosjeku imaju između 6 i 8 naglasaka). Jedna od zapreka pred prevodiocem je razlika između flektivnog grčkog i više-manje izolativnog engleskog – iako su ovi jezici genetski srodni, engleski je gotovo sasvim izgubio fleksiju, te prevodilac povremeno mora ponoviti riječ kad ponavljanja kod Homera nema, primjerice na samom početku: *Sing, goddess, the anger of Achilles, Peleus' son, the accursed anger which brought...*

Verity se ovim prijevodom svrstava u tabor prevodilaca koji teže za točnošću, a ne umjetničkim dojmom (potonjima bi pripadao gore spomenuti Alexander Pope, čiji je prijevod u distisima Arnold prokomentirao riječima „*It is a pretty poem, Mr. Pope, but you must not call it Homer*“). Glavne su odlike Verityjevog prijevoda vjernost i jednostavnost, te je prikladan za učenike, studente, književne teoretičare i sve one koji se žele približiti izvorniku, a ne znaju grčki. Iako danas možda izgleda samo po sebi razumljivo da prijevod mora biti vjeran, Kunić i Džamanjić su u svojim prijevodima stilski bliži Vergiliju nego Homeru, a od naših suvremenika Ted Hughes je vrlo slobodno obradio Ovidijeve *Metamorfoze* u svojem djelu *Tales from Ovid*.

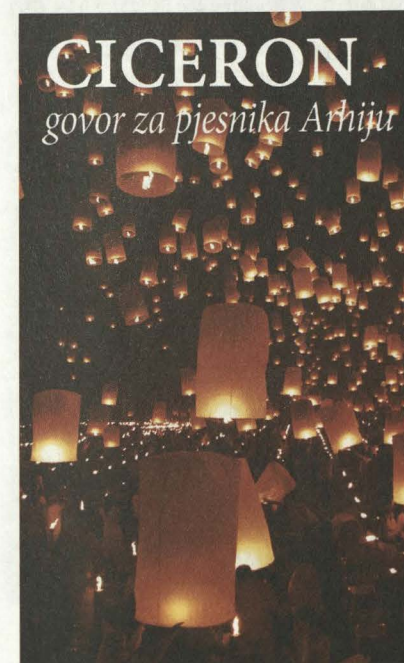
Uvod i bilješke napisala je Barbara Graziosi, engleska klasična filologinja koja je u posljednjih desetak godina objavila nekoliko relevantnih studija o Homeru. U uvodu je dan sažet i jasan pregled homerskih studija i glavnih postavki homerologije danas, a u bilješkama sve što čitatelj bez predznanja treba znati da bi mogao razumjeti tekst.

Petra Šoštarić

Nove knjige u biblioteci Latina et Graeca

Ciceronov retorički spis priredio je, preveo i uvodom popratio Dubravko Škiljan.

Cijena 60,00 kn

Jedan od najljepših Ciceronovih govora preveo je Dubravko Škiljan.

Cijena 50 kn

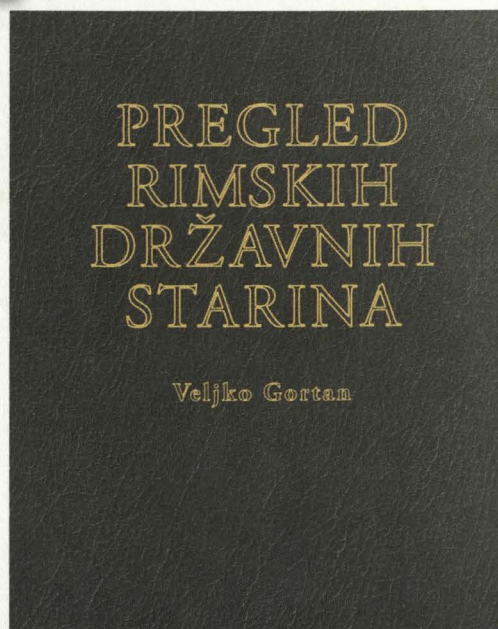

Tekst kasnoantičkog povjesničara priredio je, preveo te uvodom i opširnim komentarima popratio Hrvoje Gračanin.

Cijena 100 kn

Djelo akademika Veljka Gortana iz dvaju prethodnih izdanja usporedila je, priredila, prilagodila i dopunila Bruna Kuntić Makvić.

Cijena 50 kn

Pretplatnici i članovi HDKF pri kupnji imaju 50% popusta.
Narudžbe šalžite na adresu: LATINA ET GRAECA, Zagreb, Harambašićeva 19.